

250. զմոնչիւնս = զմոնչիւն

251. զթաւալզուր = թաւալզուր

252. ի վերայ սիրելեաց = ի վերայ սիրելեացն

253. զաշխարհումս մերձաւորաց = զաշխարհումս մերձաւորացն

254. և կողմ էր = և կամ կողմ էր

255. երկողքին կողմանք = երկողքեան կողմանքն

210

256. ոչ ոք գոյր այնուհետև ի մէջ գլխաւոր = ոչ ոք գոյր այնուհետև զգլխաւոր

257. ժողովէին զունդն = ժողովին զունդը

258. որ ապրեցան, քան թէ որ մեռան = որ ապրեցաւ, քան թէ որ մեռան և հասնալ անկանէին = և հասնալք անկանին

259. և բռնանային ի վերայ բազում գաւառաց և բերդից, զոր ոչ ասնայ իսկ ոք կարէր: Եւ այս անուանք են քաջ նահապետակացն՝ որ անդին ի տեղուց կատարեցան: Յազգէն = և բռնանային ի վերայ ամբար գաւառաց: Եւ այս են անուանք քաջ նահապետակացն: Յազգէն

Շարադարիկ

Հ. Ղ. ՏԱՅԵԱՆ

ՓԱՐԻՋԵԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԿՈՒ ՇՐՋԱՆԱԿԱՐԾԵՐԸ

ԵՒ

ՏԱՂԱՆԴԱՌՈՐ ԵՐՈՎԱՆԿԱՐԻՁ Պ. ԱՐՄԷՆ

ՇԱՊԱՆԵԱՆ

Ինչպէս յայտնի է, Տարսնոյ չքնաղ երկրիւր, զոր բնութիւնը օժտած է անչափ գեղեցկութիւններով, մեր Դպրութեան համար ալ նպաստաւոր եղած է, տալով նըշանաւոր գործիչներ. օրինակ անմահ Մովսէս Խորենացին, որպէս և եղբայրն Մամբրէ վերձնողը, Դաւիթ անյաղթ կոչուած իմաստասէրը, Մեսրոպ Մաշտոցը, և այլն:

Բայց երգեցողութեան և ձայնի մասին ալ գերագունապէս արտադրիչ կեդրոն մը եղած է Տարսն. օրինակ Խաչատուր վարդապետ՝ հոգեգրաւ «Խորհուրդ խորին»ի հեղինակը, Ասողիկ կամ Ալախօսիկ, և այլք:

Եւ նոր ժամանակներու մէջ՝ Մշեցիներուն մտքին մէջ տակաւին թարմ է յիշատակը Դանիէլ վարդապետին, որուն հրեշտակային ձայնին հոգեցունք ներգործութիւնը պատճառ կ'ըլլայ եղբր յղութեան վիճակի մէջ գտնուող Տարսնուհիներուն տարածած մայրութեանը, իսկ ներկայապէս՝ Մշոյ մէջ իւր հիմնալի ձայնովը աւանաւոր է Յակոբ վարժապետին աղջիկը, որուն ձայնին քովը, կ'ըսեն լսողները, կը նուազի տիեզերահռչակ Գարուզոյին ձայնը:

Ահա այդ երկրին և այդ ցեղին ծնունդն է Պարոն Արմենակ Շահ — Մուրաթեան Մշեցին, որ այս տարի իւնիս առաւ փաւրիզ Conservatoireին, ի մէջ ուրիշ մրցանակներու, Առաջին Մրցանակը Օպերայի (Premier Prix d'Opéra), աւելցնելով այդպէս յաջողութեան նոր դրաւ մագլուխ մը իւր արդէն ունեցած բնական դրամագլխին վրայ:

Voix divine (աստուածային ձայն),
voix de séduction (հրապուրող ձայն),

նային ի յորպանութեամբ. ևն.:

250. Բ. Գ. Դ. Ե.:

251. Բ. Գ. Դ. Ե. Մի օր. զրաւադրութիւն — Ե. Այլ օր. թաւալզուր:

252. Բ. Գ. Դ. Ե. — Զ. Ե. սիրելեաց:

253. Բ. Գ. Դ. Ե. — Զ. Ե. զաշխարհումս մերձաւորաց: — Ե. Այլ. քաջխարհումս:

254. Բ. Գ. Դ. Ե.:

255. Բ. Գ. Դ. Ե. — Զ. Ե. երկողքին կողմանքն:

256. Բ. Գ. Դ. Ե. ոչ ոք գոյր այնուհետև և մէջ գլխաւոր:

257. Բ. Գ. Դ. Ե.:

258. Բ. Գ. Դ. Ե. որ ապրեցան, քան որ երբ մեռան: — Ե. Այլ. քան որ երբ. մեռան:

259. Բ. Ե. և բռնանային ի վերայ բազում գաւառաց և բերդից, զոր և ոչ ասնայ իսկ ոք կարէր: Եւ այս են անուանք քաջ նահապետակացն՝ որ անդին ի տեղուց կատարեցան: Յազգէն — Գ. Դ. (կը տարբերին Բ. Ե.էն բերդաց բառով):

voix d'or (սակի ձայն), voix d'un timbre rare (չքնաղ հնչիւնով օժտուած ձայն), voix ravissante (յափշտակող ձայն), ալ զո՞ր մին ասեմ, Աստուած իմ, ալ ինչ ածականներ, ինչե՞ր չգրեցին մեր հայրենակցին մասին իւր ուսանողութեան շրջանին մէջ. չգիտեմ՝ թէ արդեօք եթէ փոխանակ Շահ-Մուրատեանի՝ Laurent մը կամ Delafosse մը եղած ըլլար մեր հայրենակիցը, ինչե՞ր չպիտի ընէին մեր պատուական ֆրանսացիք ի գնահատում մարդկային ձայնի մի այդպիսի հոյակապ երեւոյթին...

Եւ պարոն Շահ-Մուրատեան, մեր այդ իսկապէս հոյակապ *ténoir noble* (այս է իւր ձայնին արուեստագիտական սահմանը), հիմակուց պայմանադրեցաւ յառաջիկայ թատերաշրջանին համար Մոնթէ-Գարիոյի թատրոնին՝ զոր կը վայելեն հասարակ մահկանացուներու չվերաբերող... բախտաւոր և առանձնաշնորհեալ դասակարգ մը մարդկային արարածներու։ Ահա՛ երրորդ յաջողութիւն մըն ալ՝ որուն համար եւ արտագին կը շնորհաւորենք մեր ազնիւ հայրենակիցը։

*
* *

Շնորհաւորութեան ոչ նուազ արժանի է նաեւ պարոն Սարգիս Սղերդեան կամ Սէէրտլեան, որ վեց տարուան ուսանողութեան կանոնաւոր և օրինակելի շրջան մը բոլորեցին յետոյ՝ աւարտեց իւր բժշկական ուսմունքը։

Բնիկ Պիթիւսցի, բայց սնած և մեծցած իկարին՝ Սանասարեան վարժարանին փայլուն շրջանաւարտներէն, Տոք. Սէէրտլեան շատ փայլուն մրցութիւն մը անցուցած և ելած է *Lauréat de la faculté* մրցանակով, ինչ որ կը հաստատէ իւր ուշիմութիւնը, աշխատասիրութիւնը և ընդգրկած արուեստին համար՝ յարմարութիւնը։

Տոքթոր Սէէրտլեանի արժանիքին ոչ նուազ գրաւական է նաեւ սա պարագան՝ թէ ականաւոր ակնարոյժ փրոֆէսէօր փալթ

առաջարկած է մեր հայրենակցին՝ կալ մնալ ի փարիզ իբր իրեն օգնական (*assistant*)։ Հռչակաւոր Տոքթորին իւր եւրախալիւր շնորհակալիքը յայտնելով հանդերձ, Պարոն Սարգիս՝ կարգ մը արգելիչ պատճառներու բերմամբ՝ չէ կարողացած օգտուիլ իւր մեծանուն դասատուին սոյն թանկագին համակրանքի ցոյցէն։

Եւ իւր ծնողացը, որպէս և բնավայրին սէրէն զրդեալ, Տոքթոր Սէէրտլեան այս օրերս կը հասնի իւր ծննդատեղին, ուր լիայոյս ենք՝ որ մեր ազգակիցները պիտի գիտնան ճշմարտապէս գնահատել զինքը։

Մեր ջերմագին մաղթանքները յաջողութեան։

*
* *

Ներկայ թղթակցութիւնը գրած էինք արդէն, երբ տեղւոյս պաշտօնաթերթին, որպէս բոլոր մեծ օրաթերթերուն մէջ հըպարտութեամբ լի ուրախութեամբ մը կարգացինք Պատուոյ Լեգեոնի Ապկետ անուանումը մեր մեծանուն զաւակցին՝ ծովանկարիչ Պարոն Արսէն Շապանեանի։

Պարոն Շապանեան, բնիկ Լըզրումցի, Շապանեանց ծանօթ գերդաստանէն, Վեներտիկի Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանէն սկսեալ՝ արդէն մեծ տաղանդ և յարմարութիւն ցոյց տուած է նկարչութեան, մանաւանդ ծովային տեսարաններու։ Խառլայէն փարիզ անցած, կատարելագործած է իւր արուեստը, և այսօր եւրոպական համբաւ ունեցող ծանօթ նշանակարիչ մըն է։ Ատոր վկայ է ահա՛ ֆրանսական կառավարութեան սոյն բարձր գնահատումը, որ որքան պատուաբեր է իւր ենթակային՝ նոյնքան ալ պատուաբեր և բերկրաւոր իր պարտի լինել մեր Ազգին, որուն արժանաւոր մէկ զաւակն է Պ. Ա. Շապանեան։

Յ. Ո.

